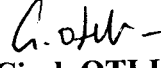

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞIKHAN** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı işçilerin en temel hakkıdır. Türkiye, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) temel iş sağlığı ve güvenliği sözleşmeleri olan, 155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşmesini; 187 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesini onaylayarak iş kazalarını, meslek hastalıklarını önlemeyi taahhüt etmiştir. 6331 Sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu'na, imza atılan uluslararası sözleşmelere karşın her yıl binlerce işçi, iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle hayatını kaybetmektedir. AKP iktidarında; Soma, Ermenek, Davutpaşa, Ostim, Torunlar, Isparta, Düzce, Esenyurt, Erzurum, Samsun, Güllük, Elbistan, Şırnak, Dursunbey, Hendek, 3.Havalimanı, Tuzla Tersaneleri, Kot Kumlama gibi birçok iş kazasında en az 31 bin 276 işçi hayatını kaybetmiştir. Meslek odaları, gerekli önlemler alınmış olsaydı bu iş cinayetlerinin yüzde 98'inin önlenebilir olduğunu belirtmiştir. ILO verilerine göre, önlenebilir nedenlerle iş kazalarında hayatını kaybeden işçi sayısında, Avrupa ülkeleri arasında Türkiye birinci sıradadır. AB resmi istatistik kurumu EUROSTAT istatistiklerine göre, Avrupa ülkelerinde iş kazaları sonucu ortalama her 100 bin işçide 2 işçi yaşamını yitirirken, Türkiye'de her 100 bin işçide 8,2 işçi yaşamını yitirmektedir. Kayıt dışı, güvencesiz ortamda çalışan mevsimlik işçiler ve mülteciler iş kazalarında istatistiklere dâhil edilememektedir.

Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğinin yeterli seviyede olmaması, ölümlerin kaza ya da kader olarak nitelendirilmesi, anayasada, yasalarda ve uluslararası sözleşmelerde en temel hak olarak tanımlanan yaşam hakkını gasp etmektedir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG), 2022 yılında en az 1.843 işçinin iş kazasında hayatını kaybettiğini, ölümlerin yoğunlaştığı iş kollarının inşaat, tarım ve taşımacılık olduğunu, 2023 yılının ilk beş ayında; inşaat, yol, tarım, orman, taşımacılık, konaklama, ticaret gibi çeşitli iş kollarında 730 işçinin hayatını kaybettiğini rapor etmiştir. 10 Haziran 2023 Tarihinde Elmadağ MKE Roket ve Patlayıcı Fabrikası'nda meydana gelen patlamada, 5 işçinin hayatını kaybetmesi iş sağlığı ve güvenliği konusunda yasaların ve uluslararası sözleşmelerin hükümlerinin uygulanmadığı iddialarını oluşturmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlığınızın iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmediği, ilgili yasa ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmadığı, bu yüzden iş kazalarının ve işçi ölümlerinin engellenemediği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 2- 2022 yılında ve 2023 yılının ilk 6 ayında iş kazası yaşanan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden denetimler ne zaman, ne şekilde yapılmıştır? İş yerlerinde etkin denetimler yapılmadığı iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 3- Elmadag MKE Roket ve Patlayıcı Fabrikası'nda son denetim ne zaman yapılmıştır? Denetim bulguları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 4- Son 5 yılda denetim yapılan kaç iş yerine para cezası verilmiştir? Kaç iş yerine iş durdurma cezası verilmiştir?
- 5- 2012 yılında kabul edilen 6331 Sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanununa ve uluslararası sözleşmelere rağmen iş kazaları ve iş kazaları sonucu işçi ölümleri neden önlenememektedir?
- 6- İş kazalarında, işverenlere verilen cezaların artırılması konusunda yasal düzenlemelerin yapılması için girişimleriniz olacak mıdır?
- 7- İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin düzenleme ve denetleme yetkisi için demokratik kitle örgütleri, meslek odaları ve ilgili Bakanlıklar ile işbirliği yapacak mısınız?
- 8- İş kazaları nedeniyle açılan davalara Bakanlığınız dâhil olmakta mıdır? Son beş yılda sorumlu bulunan kaç işveren ceza almıştır? İşverenlere etkin soruşturma ve yargılama yapılmadığı, gereken cezaların verilmediği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 9- İş sağlığı ve güvenliğini sağlamayı işverenin yükümlülüğü olarak belirleyecek misiniz?
- 10-TMMOB ile iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının eğitimi ve denetimi konusunda işbirliği yapacak mısınız?
- 11- Bakanlığınız verilerine göre 2002-2023 6 ayına kadar kaç işçi, iş kazasında hayatını kaybetmiştir? Bu verilere kayıt dışı çalışan mevsimlik işçilerin ve mülteci işçilerin dâhil edilmediği iddiaları doğru mudur?
- 12- İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek için iş sağlığı ve güvenliği konusunda ne gibi çalışmalar yapacaksınız?